

37 הדברים שחובה לדעת כשפורשים

אייל מנדלאוי, רו"ח
ליאת ארמי, יועצת מס

ינואר 2016

אייל מנדלאוי, רו"ח

הבית שלך למיסוי ופרישה

WWW.EYALMEN.CO.IL

עיצוב ועימוד - WEB DESIGN

טל: 054-2471457 רועי זינבר

מבוא

כמות המידע שיש להכיל כשפורשים מהעבודה היא עצומה. המידע הזה גורם להרבה בלבול. מניסיון בליווי של עשרות פורשים יש בי את ההבנה שככול שתגיעו לנקודת הפרישה עם כמות המידע הרבה ביותר, ככה יקל עליכם תהליך קבלת ההחלטות בנקודה חשובה זאת. קבלת החלטות לא נכונות יכולה לעלות הרבה מאוד כסף. כל טעות יכולה להשפיע על רווחה של הפורש עד סוף ימי חייו. לכן החלטתי להרים את הכפפה ולתת לכם מתנה מיוחדת. ביחד עם יועצת המס ליאת ארמי – יועצת פרישה ומנהלת מחלקת דוחות והחזרי מס במשרדי הכנו לכם תקציר ובו מענה ל 37 השאלות החשובות ביותר שפורש צריך לדעת לפני שהוא מבצע פעולה. השאלות הם בכל נושא הפרישה וקופות גמל. לנוחיותכם ובכדי להקל על הקריאה, וכמובן בכדי שתהיה יותר יעילה חילקתי את המדריך הזה לשלושה חלקים מאוד חשובים + נקודה אחת חשובה לסיכום:

1. כל שעלייך לדעת עוד בטרם פרשת – מיסוי קופות גמל וקרנות השתלמות.
2. כל מה שעלייך לדעת בעת הפרישה – מיסוי מענק פרישה.
3. כל מה צריך לדעת יום לאחר הפרישה – פנסיות וקצבאות מביטוח לאומי.

אשמח לשמוע ממכם תגובות ולקבל ממכם בקשות/רעיונות לנושאים נוספים שתרצו בהם הרחבה במייל : eyal@eyalmen.co.il

במידה ואתה פורש כרגע מעבודה ואתה רוצה להתייעץ עמי אתה מוזמן להתקשר אלי ולקבוע פגישת ייעוץ בטלפון 050-2218303 או באמצעות המייל eyal@eyalmen.co.il.
קריאה מהנה אייל מנדלאוי

כל שעליך לדעת עוד בטרם פרשת - מיסוי קופות גמל וקרנות השתלמות

1.מהו התאריך שבו נדאי לפרוש?

פרישה ב 3 החודשים האחרונים של השנה מאפשרת לדחות את פריסת מענק הפרישה החייב לשנה שלאחר מכן.

כשאדם מגיע לגיל פרישה ברוב המקרים יורדת רמת ההכנסה שלו כך שניתן לחסוך מס על ידי דחיית הפריסה לשנה הבאה.

2.מהי הגדלה מלאכותית של השכר לפני פרישה ומה השלכותיה?

ישנם מצבים מהם המעביד מגדיל את שכר העובד לפני הפרישה על מנת שיוכל לקבל פטור גבוה יותר. מס הכנסה יכול להתעלם מהגדלה מלאכותית זו של המשכורת לפני פרישה.

במקרה שכזה יחשב מס הכנסה את הפטור לפי המשכורת לפני ההגדלה.

על החלטת מס הכנסה ניתן לערער לבית המשפט.

3.מהו המפץ הגדול בקופות הגמל החל משנת 2008?

אפשרויות לחסכון לטווח ארוך עד 01.01.2008:

1. מסלול הוני (נקרא גם מסלול תגמולים) – במסלול זה כל הכספים שהופקדו מדי חודש בקופות הגמל נחסכו ובבוא היום יכול העובד

למשוך את כולם (בהתקיים תנאים מסוימים) במשיכה אחת חד פעמית .

2. מסלול פנסיה (נקרא גם מסלול קצבה) – במסלול זה כל הכספים שהופקדו מתורגמים לקצבה חודשית שמשולמת לעובד בהגיעו לגיל פרישה (ניתן גם לפני בקבלת פנסיה מוקדמת).

מה השינוי הגדול שחל מ – 01.01.2008?

החל מ – 01.01.2008 בוטל לגמרי המסלול ההוני, ולמעשה כל הפקדה לכל סוג של קופת גמל החל מתאריך זה היא הפקדה לקצבה.

חשוב לציין שלעניין השינוי חל רק על הכספים החדשים שהופקדו מ – 01.01.2008.

4. מהו ההבדל בין קופת גמל משלמת לקצבה ולא משלמת לקצבה?

החל מ 1.1.2008 ישנם שני סוגים של קופות גמל: קופ"ג משלמת לקצבה – קופת גמל שתשלם לי בעתיד את הפנסיה כגון – קרן פנסיה וביטוח מנהלים.

קופ"ג לא משלמת לקצבה – קופה שתקבל ממני כספים באופן שוטף ובבוא היום תעביר אותם לקופה המשלמת כדי שזו תשלם לי פנסיה. (החל מ – 1.16 שונה שם הקופה לקופ"ג לחסכון).

מה ההיגיון?

לא רצו לסגור את כל הקופות ההוניות ולמנוע מאנשים לאבד זכויות בקופות הישנות . לכן מצאו פתרון . אנחנו נמשיך להפקיד סכומים חד פעמיים לאותה קופת גמל הונית אליה הפקדנו כספים בעבר. הקופה תנהל אצלה רישום מסודר של מה שהופקד עד 01.2008 ששייך

למסלול ההוני ומה שהופקד מ – 01.01.2008 ששייך לקצבה.
בבוא היום שנרצה להוציא ממנה את הכסף היא תחלק אותו לשניים:
הכספים הישנים עד – 01.01.2008 עליהם יחולו הכללים שהיו נהוגים
בעבר והם ניתנים למשיכה חד פעמית כספים מ – 01.01.2008 הם
בעצם כספי פנסיה אך היות והקופה מסוג זה לא יודעת לשלם מדי
חודש פנסיה היא מעבירה בהתאם לבקשתנו את הכסף לקופה שכן
יודעת כגון קרן פנסיה.

אל תפחדו – בדקו את דוחות קופות הגמל שלכם ! שם תוכלו לראות
כמה כסף יש לכם ואיך הוא מתחלק .

5.מתי משיכת כספים מקופת גמל יכולה להיות מחייבת ב - 35% מס?

ישנם כללים שמאפשרים להוציא כספים מקופות גמל ללא מס.
משיכת כספים מקופת הגמל שלא לפי כללים אלו, מחייבת בשיעור
של **לפחות 35% מס** סופי על סכום המשיכה (קרן + רווחים).

במידה ובקופת הגמל ישנם כספי פנסיה אחוז המס עלול להיות גבוה
יותר אם ההכנסות של מי שפודה את הקופה גבוהות מאוד.

**אחת הטעויות הנפוצות היא למשוך את הכספים בלי להבין את
הכללים, טעות שעולה הרבה מאד כסף. אם אינך מכיר את הכללים
החלים על קופת הגמל שלך – כדאי ללמוד אותם או לקבל ייעוץ בנושא.**

מי שמעוניין לקבל הרחבות נוספות יוכל למצוא אותן בתקנות
מס הכנסה.

6.מתי אוכל למשוך כספים ישנים מקופת הגמל ללא תשלום מס?

על כספים שהופקדו עד 01.2008 יש כללים אחרים. קיימת הפרדה בין כספים שהפקדתי לבד לקופת הגמל לבין כספים שהופקדו ביחד עם המעביד.
ככלל – הגעה לגיל 60 עם ותק של 5 שנים בקופת הגמל, מאפשרת משיכת כל הכסף ללא מס.

כמו כן יש הבדל בין סוגי הקופות קיימים מצבים נוספים שבהם ניתן להוציא את הכספים ויש לבדוק פרטנית האם הם מתקיימים ולכן מומלץ להתייעץ עם מומחה בתחום לפני משיכת הכספים.

7.האם ניתן לקבל כסף מקופת הגמל בתקופה שאינך עובד?

במידה ואנו מושכים קופות גמל שלא בהתאם לכללים מוטל עלינו מס בשיעור של **לפחות** 35% על סכום המשיכה ופעולה זו כמובן אינה כדאית. מס הכנסה מאפשר לקופת הגמל לעזור למי שאינו מצליח לייצר הכנסה, ולקבל מעין תשלום חודשי ישירות מהקופה.

יש להדגיש שמדובר בכספים ששייכים לנו אבל ניתנת לנו אפשרות להוציאם ללא מס.

התשלום ניתן למי שלא עובד או שמרוויח **יחד** עם בן זוגו סכום הנמוך משכר מינימום (4,650 עד 30.6.16 | 4,825 החל מ – 1.7.16).

במקרה כזה יוכל לקבל השלמה להכנסותיו עד גובה שכר מינימום.

התשלום מתבצע אחת לרבעון.

8.הידעתם שבמקרה של נכות ניתן למשוך כסף מקופת הגמל ללא מס?

משיכת כספים מקופת הגמל מחייבת אותנו ב - 35% מס.

קיימים כל מיני מצבי קיצון שמאפשרים לנו להוציא את הכסף מבלי לשלם מס, אחת מהן היא נכות.

נכות רפואית (לצמיתות) של 75% לפחות של בעל קופת הגמל תאפשר לו למשוך את כל הסכום כשהוא פטור ממס.

יש לשים לב לתנאי שקובע שאישור הנכות מתרחש במועד מאוחר יותר ממועד פתיחת קופת הגמל.

החוק מגדיר קרובי משפחה נוספים שניתן בגינם לקבל את ההטבה.

9.האם בגין הוצאות רפואיות ניתן להוציא כספים מקופת גמל ללא מס?

עוד אחת מהאפשרויות להוציא כסף ללא מס היא משיכת כספים בשל הוצאות רפואיות.

איזה סכום ניתן לקבל? מה המגבלות הקיימות?

ניתן למשוך כספים ללא מס, אם לבעל קופת הגמל יש הוצאות רפואיות הגבוהות ממחצית הכנסתו באותה שנה. אפשר לכלול גם את הוצאות הטיפול וגם את ההוצאות הנלוות אם יש (כרטיס טיסה , שהות במלון וכו').

קיימת מגבלה והיא שסכום המשיכה מקופת הגמל לא יעלה על גובה ההוצאות הרפואיות שהוצאו בפועל.

10. למה כדאי לעובד לבקש קרן השתלמות לשכירים?

כי ניתן אחרי 6 שנים להוציא את כל הכסף (הפקדות, רווחים והפרשי הצמדה) כשהכל פטור ממס.

(במגבלה של רמת שכר לצורכי קרן השתלמות של 15,712 לחודש). החוק מאפשר בגיל מבוגר למשוך כספים ללא מס אחרי 3 שנים בלבד.

כי על כל שקל שהעובד מפקיד המעביד מפקיד בדרך כלל 3 שקלים.

כי העובד יכול להחליט לאיזו קרן הוא רוצה להצטרף. הבחירה היא לפי מסלולי ההשקעה והרווחים של הקרן.

כי ניתן אם צריך כבר אחרי 3 שנים לקבל מהקרן הלוואה על חשבון היתרה.

כי ניתן להוציא את הכסף כבר אחרי 3 שנים לצורך השתלמות מקצועית.

כי ניתן להמשיך ולהפקיד בקרן ההשתלמות גם לאחר 6 שנות וותק או להשאיר את הכסף והוא יצבור רווחים פטורים ממס.

כי גם אם העובד נאלץ להוציא את הכסף לפני 6 שנים הוא מחויב במס רגיל (וגם מקבל פטור מסוים) ולא בקנס של 35%.

11. למה כדאי למעביר להפריש לעובדין כספים לקרן השתלמות?

כי עדיף לו לשלם לקרן השתלמות במקום להוסיף לעובד שכר וכך לחסוך את התשלומים שהוא צריך לשלם על שכר (ביטוח לאומי, פנסיה ופיצויים).

כי בעת מצוקה כלכלית יותר קל לקצץ לעובד בקרן השתלמות שלא פוגעת בנטו של העובד מאשר להגיד לעובד שמקצצים לו שכר שפוגע מידית בנטו- הורדת שכר באה לידי ביטוי מידית בסכום נמוך יותר בבנק לעומת הקטנה בקרן השתלמות שפוגעת בחסכון בעתיד.

כי זה נותן לעובד מוטיבציה גדולה ותחושה של מעמד בארגון - בארגון פרטי ניתנת קרן השתלמות לבעלי תפקידים בכירים.

12. מהם הפרשי שכר? כיצד ניתן לחסוך במס בגינם?

הפרשי שכר הם כל אותם התשלומים שעובד אמור לקבל במועד, אך מסיבות שונות הם מתקבלים במועד מאוחר יותר. למשל - קבלת דרגה רטרואקטיבית יוצרת הפרשי שכר.

האם ניתן לחסוך מס בגין פריסת הפרשי שכר?

כן. מס הכנסה מאפשר לפרוס את הפרשי השכר עד 6 שנים אחורה כולל השנה בה נתקבל הכסף.

בניגוד לפדיון חופש המחולק באופן שווה על פני מספר השנים, הפרשי השכר מיוחסים במדויק לשנים הרלוונטיות. במידה והכנסת העובד בעבר נמוכה הפריסה יכולה לחסוך הרבה מאוד כסף.

כל מה שעליך לדעת בעת הפרישה - מיסוי מענק פרישה

13. מהם הסכומים המרכיבים את מענק הפרישה?

כשפורשים מהעבודה מקבלים מענק פרישה. מענק זה מורכב ממספר סכומים. מהם?

א. פיצויי פיטורין/התפטרות - הסכום שמקבל העובד עם פרישתו. מס הכנסה אינו מבחין בין פיטורין להתפטרות. על כל תשלום המתקבל בפרישה צריך לשלם מס.

ב. פדיון ימי מחלה - קיים בשירות הציבורי. עובדי מדינה יכולים בתנאים מסוימים בעת פרישתם לפנסיה לקבל תשלום מיוחד עבור ימי המחלה שלא ניצלו.

ג. מענקי הסתגלות - מדובר בסכום חד פעמי המשקף מספר חודשי עבודה שהמעביד רוצה לתת לעובד כדי להתארגן לחיים החדשים.

ד. כל תשלום אחר שמהווה חלק מפרישת העובד. למשל- מעביד משלם 100,000 שקל לעובד כדי שזה יתחייב שלא יפתח עסק מתחרה בשנתיים הקרובות לפרישה.

ה. מענק בגין שנים עודפות - מתקבל מקרנות הפנסיה הוותיקות כשיש ותק מעל 35 שנה.

14. מהו הפטור ממס שמתקבל על מענק הפרישה? מהי ההטבה לבעלי הכנסות נמוכות?

מס הכנסה נותן פטור על מענק הפרישה בגובה שכר אחרון או תקרה 12,230 כפול מספר שנות העבודה. מעבר לכך צריך לשלם מס. מי שמשכורתו האחרונה נמוכה מ 12,230 יכול לקבל פטור מוגדל של פי 1.5 הפטור מוגבל בגובה התקרה.

לדוגמא : שכר של 9,000. הפטור המוגדל $9,000 * 1.5 = 13,500$ ומכיוון שהוא גבוה מ 12,230 יעמוד הפטור על 12,230.

את הפטור המוגדל ניתן לקבל במשרדי מס הכנסה בלבד.

15. ירדת באחוז המשרה? האם פגעת בפטור שמגיע לך על המענק?

במקרה בו בשנים האחרונות עבד העובד במשרה חלקית נקבע שלגבי השנים שבהם עבד במשרה מלאה, תובא בחשבון המשכורת שהייתה משתלמת על המשרה המלאה.

כלומר – בכל מקרה החישוב מבוצע לפי השכר האחרון אולם בהתאם אחוזי במשרה לאורך השנים.

כיצד מחשבים את המשכורת לצורך קבלת הפטור ?

יש לחשב משכורת משוקללת, בהתחשב בתקופה שבה עבד במשרה מלאה ובתקופה שעבד במשרה חלקית, ולהשוות מול תקרת הפטור 12,230 ₪ (בשנת 2016) – לפי הנמוך.

16. מהן אפשרויות למיסוי מענק פרישה החייב במס?

כאשר מתקבל מענק פרישה וחלקו חייב במס צריך לשלם עליו מס לפי מדרגות המס.

חישוב המס הוא כמו חישוב מס של משכורת נוספת.

מהן האפשרויות העומדות בפני עובד שמקבל מענק פרישה ?

1. תשלום מס על כל המענק החייב במס בשנה הנוכחית (כמו משכורת נוספת).

2. רצף פיצויים - ראה סעיף 19

3. רצף קצבה - ראה סעיף 18

4. פריסת המענק החייב - ראה סעיף 20

17. שילמת מס על מענק הפרישה בשנה הנוכחית, הידעת שישנו סיכוי להחזר מס?

תשלום מס בשנה בה נתקבל מענק הפרישה זו האפשרות הטבעית (ברירת המחדל) שמתבצעת באופן אוטומטי. החלק הפטור משולם כמובן במלואו. לגבי החלק החייב במס - הוא מתווסף למשכורת האחרונה ובהתאם לכך משולם המס על שני הרכיבים יחד.

המס על משכורת מחושב לפי מדרגות המס (בשנת 2016 זה מתחיל ב - 10% ומסתיים ב - 50%) כך שאם מדובר במענק גבוה יש סיכוי רב שבדרך הזו משולם עליו מס גבוה.

מדוע ישנו סיכוי רב להחזר מס?

חישוב מס הכנסה הוא שנתי, כלומר יש לפרוס את ההכנסה על פני כל שנת המס. על ההכנסה השנתית הזו מחשבים מס לפי מדרגות המס של היחיד ומעניקים הטבות שונות כגון נקודות זיכוי. מי שפורש במהלך השנה משנה את החישוב הזה ויכול ליצור מצב שבו החישוב שנעשה עבורו למספר חודשים גבוה מהחישוב השנתי.

כיצד מחשבים את החזר המס?

יש לחשב את המס שצריך לשלם כל השנה ולהשוות מול המס ששולם בפועל בתלוש המשכורת, אם המס ששולם בפועל עולה על המס המחושב לתשלום, הרי שיש החזר מס. החזר המס מוחזר כשהוא צמוד למדד בתוספת 4% ריבית החל מתום השנה – כלומר אחלה חסכון:)

18. האם ניתן ליעד כספי מענק פרישה למטרת תשלום

קצבה בעתיד?

מדובר בכספים שהופקדו בקופת גמל לקצבה ונמצאים בקופת הגמל – הכוונה לסכומים שהופקדו לאורך השנים בקרן הפנסיה או בביטוח המנהלים ולא על כספים שמשולמים לעובד במזומן עם פרישתו.

יעוד הכספים מאפשר למעשה לא לשלם עליהם מס כיום בעת קבלת המענק אלא להשאיר אותם לגיל פרישה. קופת הפנסיה תתרגם את הכסף לסכום חודשי אותו יקבל העובד בגיל הפרישה ומהפנסיה הזו יחושב המס המתאים במועד קבלת הפנסיה.

אזהרה – האחריות על הנושא היא עליכם !!

אני נתקל בהרבה מקרים בהם אין לעובדים את האישור ממס הכנסה וכשהם מגיעים לאחר הרבה שנים להוציא את הכסף או לבקש פנסיה מס הכנסה מחזיר אותם אחורה לשנת הפרישה ומבקש הרבה מאוד מס.

אם החלטתם להשאיר כסף למטרת תשלום פנסיה בעתיד תדאגו לקבל אישור ממס הכנסה על הנושא וכמובן שתשמרו אותו אצלכם אחרת תשלמו הרבה מאוד כסף מיותר !!!

19. מהו רצף פיצויים?

מס הכנסה מאפשר (בתנאים מסוימים) לעובד לא לקבל את מענק הפרישה אלא להשאירו בקופת הגמל על מנת לחבר אותו עם כספים שיפקיד המעביד הבא לאותה קופה. מדובר על מקרים בהם העובד עדיין בגיל עבודה והוא מסיים עבודה אצל מעביד אחד ועובר למעביד הבא. התוצאה היא בעצם מעין "שרשור" של הכספים. כשיפרוש העובד מהמעביד הבא יראו את כל תקופת העבודה (אצל שני המעבידים) כתקופה אחת ואת כל הכספים בקופה (אלו שהמעביד הראשון הפקיד ואלו שהמעביד השני הפקיד) כסכום אחד שהוא מענק הפרישה. על הפעולה הזו ניתן לחזור גם עם מעבידים נוספים.

כמו כן מחשבים את חישוב הפטור בהתאם לשכר האחרון אצל המעביד האחרון.

קיימת מגבלה לגבי הסכומים שניתן להשאיר למטרת רצף והיא מיועדת לבעלי הכנסות גבוהות.

למה לבצע את ה"שרשור"?

כיוון שכך יוכל בינתיים לדחות את תשלום המיסים בגין מענק הפרישה שקיבל לתקופה בה יפרוש מהמעביד האחרון. יש סבירות שאחוזי המס במועד זה יהיו נמוכים יותר וכך יחסך כסף.

20. מהי פריסה של מענק חייב במס? למי כדאי לבצע פריסה?

מס הכנסה מאפשר לפרוס עד 6 שנים. הפריסה יכולה להיות בגין שנים אחורה או שנים קדימה. בדרך כלל יש העדפה לפריסה לשנים קדימה.

למה? מכיוון שהרבה פעמים יש צפי שרמת ההכנסה בעתיד תרד (למשל אדם שיוצא לפנסיה) ואז תשלומי המס יהיו נמוכים יותר.

למי כדאית הפריסה?

- א. למי שצופה שרמת ההכנסה שלו בשנים הקרובות תפחת ואז ישלם מס נמוך יותר.
- ב. למי שצופה שבשנים הקרובות תהיה הפחתה של מדרגות המס.

הכללים המרכזיים לביצוע פריסה:

1. ניתן לפרוס קדימה לכל היותר עד 6 שנים (השנה הנוכחית + 5).
2. כל 4 שנות ותק = שנת פריסה אחת . כלומר אם עבדתם 20 שנה תוכלו לפרוס ל- 5 שנים ($20/4=5$).
3. לא ניתן לפרוס ליותר מ - 6 שנים.
4. במידה ופרשתם מהעבודה בשלושת החודשים האחרונים של השנה תוכלו להתחיל את הפריסה בשנה שלאחר מכן.
5. צריך לשלם למס הכנסה מקדמה על מלוא הסכום החייב במס.
6. בתקופת שנות הפריסה חובה להגיש דו"ח שנתי למס הכנסה.

2.1 שימו לב - ניתן לחסוך במס על הכנסה ממענק מוות!

כשאדם נפטר עשויות להתקבל הכנסות שונות שחלקן חייבות בתשלום מס. הנושא מורכב אולם מענק הפרישה לאחר הפטירה (מענק מוות) הוא הבולט שבהם.

מהו מענק מוות?

בחוק פיצויי הפיטורין נקבע כי בעקבות פטירתו של העובד, ישלם המעביד לשאריו של הנפטר פיצויים כאילו פיטר אותו. יש לשים לב לכך ששאירים שמוגדרים בחוק פיצויי פיטורין אינם בהכרח יורשים לפי חוק הירושה.

איך מתחלקת ההכנסה ממענק המוות?

ההכנסה נחשבת כהכנסת שאירים לפי חלקם היחסי בשנת המס של הפטירה.

האם מגיע לשאירים פטור בגין מענק הפרישה?

החוק מאפשר פטור ממס על הכנסה בגובה שתי משכורות אחרונות עד תקרה בסך של 24,700 מוכפלים במספר שנות העבודה.

המענק שאינו פטור ממס יחשב להכנסה מיגיעה אישית ויחויב לפי שיעורי המס הרגילים היחיד ולא מעבר ל- 40% מס.

22. הידעתם כי ניתן לייחס את הכנסה ממענק מוות לנפטר לצורך חישוב המס?

במצב של פטירה קיימות אפשרויות נוספות לבחירה כדי להגיע לחישוב המס הנמוך ביותר. אחת האפשרויות הנוספות היא להתייחס לנפטר כאילו פוטר בפיטורין רגילים, כלומר, הפטור יחושב לפי משכורת אחת אחרונה אך לא מעבר לתקרה בסך של 12,230 ש"ח מוכפלים במספר שנות העבודה. המענק שאינו פטור ממס יחשב להכנסה מיגיעה אישית ויחויב לפי שיעורי המס הרגילים.

באפשרות זו ניתן גם לבצע פריסה אחורה של כל המענק החייב לפי שומות הנפטר בשנות המס שקדמו לפטירה ועד (כולל) שנה זו.

מסקנה – מקרה של פטירה מורכב ומצריך בדיקת כדאיות בין מספר חלופות.

23. האם משלמים מס על הפנסיה? האם יש לנו הקלות?

משלמים מס על פנסיה לפי מדרגות המס כמו משכורת. למרות זאת מי שמקיים את אחד התנאים להלן מקבל פטור מסוים:

1. הגעה לגיל פרישה - 67 לגבר ו - 62 אישה.
2. פרש מעבודתו עקב נכות לצמיתות בשיעור של 75% לפחות (לפי אישור של ביטוח לאומי).

מהו הפטור שניתן למי שעומד באחד התנאים?

פטור בגובה 49% מתקרה קבועה בסך 8,380 בשנת 2016. המשמעות היא שהפטור למעשה קבוע ואינו תלוי בגובה הפנסיה ועומד על $8,380 * 49\% = 4,106$

24. מהו חיקון 190? מה המשמעות שלו?

החוק קובע שכל מענק פרישה שקיבלתי והוא פטור ממס יקטין לי את הפטור העתידי על הפנסיה. לפני שמושכים פיצויים צריך לדעת היטב מהן ההשלכות העתידיות של הפעולה.

איך מתבצע מנגנון החיבור בין מענק פרישה לבין קצבה?

למעשה יש לנו "סל" של פטור על כספי הפנסיה. ה"סל" בהתאם לפטור שמגיע בגין פנסיה על סך 4,106 כשהוא מוכפל במקדם שקבע משרד האוצר שמשקף פחות או יותר תוחלת חיים. המקדם עומד על 180 (צפי מספר החודשים שנותר לך לחיות החל מגיל פרישה). אם נכפול את המקדם ב 4,106 נקבל 739,116. זהו "סל" הפטור שמגיע לעובד בפרישה.

עכשיו נעבור למענק הפרישה:

כל מענק פרישה שקיבל עובד ב - 32 שנות העבודה האחרונות לפני הגעתו לגיל הפרישה יילקח בחשבון לצורך חישוב הפטור על הפנסיה. המשמעות היא שקבלת מענק פרישה פטור ממס מקטינה לי את ה"סל". הסעיף מעניש את מי שמשך מענק פרישה פטור ממס ב - 35% נוספים. כספים שנמשכו בעבר - צריך להצמיד למדד כדי לשמור את ערכם.

מה המסקנה?

שכל שקל ממענק הפרישה שהוצאתי ב - 32 שנות עבודה אחרונות יוצמד למדד ובנוסף יוגדל ב 35% ואז יקטין לי את הפטור על הפנסיה.

מומלץ להתייעץ עם מומחה בתחום על מנת לקבל את התוצאה האופטימלית עבורכם.

25. מה ההבדל בין טופס 161 לטופס 161א?

טופס 161 הודעת מעביד על פרישת עובד. זהו הטופס שאנו צריכים לקבל מהמעביד שאנו פורשים מהעבודה. הטופס מפרט את כל מה שצריך בנוגע לפרישה:

סיבת הפרישה, גיל, ותק, אחוזי משרה ופרטים טכניים. בנוסף כמובן מפורטים בטופס כל הסכומים שמקבל העובד בפרישתו לפי חלוקה למקורות התשלום (מעביד, קופות גמל, קרנות פנסיה וכו').

טופס 161א הודעת עובד עקב פרישה מעבודה. זהו הטופס שהעובד ממלא לאחר קבלת טופס 161. בטופס זה מפרט העובד מה הוא רוצה לעשות עם כל הכספים שהוא מקבל מהמעביד.

**ראו הוזהרתם – ישנם מעבידים שמתנים מתן טופס 161 בקבלת 161א ומונעים מהעובד לקבל החלטה לגבי הכספים שלו באופן רגוע ולאחר מחשבה והתייעצות.
אל תוותרו על זכותכם לקבל את טופס 161, לחשוב, להתייעץ ורקאז לקבל החלטה.
מדובר בהחלטות שיכולות לעלות הרבה מאוד כסף !!!**

26.מה זה טופס 161 (קיבוע זכויות) ? מי צריך לבקש קיבוע זכויות?

בעקבות תיקון 190 שחל ב 2008 שונה שיעור הפטור על הקצבה המזכה ל – 43.5% החל מ – 1.12 ו – 49% החל מ – 2016 ובנוסף יעלה באופן מדורג בשנים הבאות. עליית אחוזי הפטור יצרה מצב בו הפורש צריך לבחור כבר בגיל הפרישה איך הוא רוצה לקבל את הפטור.

החוק מאפשר לו להחליט שהוא רוצה לנצל את הגידול על הפטור בגין הפנסיה שיקבל או בגין כספים שנשארו בקופות הגמל למטרת משיכה חד פעמית או כל אפשרות אחרת ביניהם (למשל – חצי על הפנסיה וחצי על הסכומים שנותרו).

את הבקשה ממלאים בטופס 161 ומגישים למס הכנסה.

מי צריך לבקש קיבוע זכויות?

כל אדם שהגיע לגיל הזכאות ומבקש לקבל פטור על הקצבה המזכה צריך לבקש לקבע את זכויותיו.

מהו גיל הזכאות?

גיל פרישה או הגיל בו החל לקבל קצבה מזכה – לפי המאוחר.

27. סכום נוסף שמקבלים בפרישה - פדיון חופש? מה זה וכיצד ניתן לחסוך מס?

כשעובד עוזב עבודה הוא מקבל (במידה וזכאי) פיצויי פיטורין. ישנם מקרים בהם מתקבלים בנוסף סכומים שהם חלק ממענק הפרישה כגון מענקי הסתגלות, תשלומים בגין אי תחרות ועוד. סכום נוסף שמשולם במידה ויש זכאות לתשלום הוא **פדיון ימי החופש**.

סכום פדיון ימי חופש מחושב לפי יתרת שעות החופש שלא נוצלו כשהם מוכפלים בערך שעת עבודה של העובד.

פדיון ימי החופש נחשב רכיב שכר לכל דבר ועניין והוא ממוסה בהתאם למס השולי באותה שנה. מס הכנסה מאפשר לפרוס את ימי החופש עד 6 שנים אחורה כולל השנה בה נתקבל הכסף, באופן שווה. במידה והכנסתך בעבר נמוכה הפריסה יכולה לחסוך הרבה מאוד כסף.

28. מהי קצבה מוכרת? למי היא מיועדת?

מדובר על מצב שבו משולם למעשה מס כפול בגין הפנסיה שמתקבלת.

החוק קובע כל מיני מצבים בהם מי ששילם מס בזמן קבלת הכסף ייחנה מפטור ממס כשהוא מקבל פנסיה.

לדוגמא – אדם שמקבל משכורת גבוהה משלם על פי' החוק מס

נוסף בגין הסכומים שהמעביד מפקיד עבורו בקופות הגמל.

כשיגיע לפנסיה יוכל לקבל הטבה בגין המס הכבד ששילם. הפטור חל החל מגיל 60 (או במקרים של נכות גם קודם).

למי כדאי לבדוק את נושא הקצבה המוכרת?

לבעלי הכנסות של 20,000 ₪ ומעלה כדאי לבצע בדיקה לגבי קבלת הפטור בגין קצבה מוכרת.

ככל שרמת ההכנסה גבוהה יותר הסיכוי לקבלת פטור גבוה עולה וניתן לחסוך עשרות אלפי שקלים בגין חישוב זה.

כיצד מחשבים את סכומי ההפקדות בגינן לא קיבלנו הטבות במס?

מדובר בחישוב מורכב, מומלץ לפנות לייעוץ להשאיר את החישובים למומחים בתחום.

29. איזה טפסים צריך להכין בעת פרישה לפני הגעה ליעוץ/מס הכנסה? מהם הפרמטרים לקבל ההחלטה הנכונה?

טפסים שיש להכין בעת הפרישה

- טופס 161 הודעת מעביד על פרישה מעבודה של עובד.
- טופס 161 א' הודעת עובד על פרישה.
- טופס 161 ד' קיבוע זכויות בפרישה.

שלושה תלושי שכר אחרונים.

אישורי קופות הגמל על הכספים הצבורים בהתאם לקופות הרשומות בטופס 161.

אישור מקרן פנסיה/ביטוח מנהלים/גמלאות מדינה על תשלום קצבה מזערית(במידה ויש) אישור שנתי אחרון של קופות גמל וקרנות השתלמות.

פרמטרים שיש לקחת בחשבון בעת פרישה

- גובה מענק הפרישה.
- מספר שנות העבודה.
- גובה שכר אחרון.
- אישורי נכות.
- המשך העסקה לעתיד.
- גובה הפנסיה הצפויה.
- גיל הפורש.
- פנסיות שמתקבלות ממעסיקים קודמים.
- צפי הכנסות עתיד.

כל מה צריך לדעת יום לאחר הפרישה - פנסיות וקצבאות מביטוח לאומי

30.מה אומר המספר 4,418? ולמה הוא חשוב כל כך?

המספר 4,418 משקף את סכום הפנסיה העתידי המינימלי שצריך שיהיה לנו כדי שנוכל לתכנן את הכסף שלנו בצורה הכי טובה.

מה המשמעות?

ב 2008 נקבע שכל הכספים מופקדים אך ורק למסלול קצבה (הכספים שהופקדו עד 1.08 ניתן למשוך במשיכה חד פעמית), למרות זאת נקבע שאם אדם מגיע לגיל הפרישה ומוכיח שיש לו פנסיה של לפחות **4,418 ₪ לחודש** יוכל למשוך את כספי הקצבה שמעבר ל **4,418 ₪ במשיכה חד פעמית ללא תשלום מס (מוגבל בתקרה)**.

כך שמי שאין לו מספיק - יוכל לקבל את הכסף רק בצורת פנסיה.

לצורך בדיקת הסכום הנ"ל לא נכללים כל סוגי הקצבאות שמשלם ביטוח לאומי וכן קצבאות שאירים.

אז למה כל כך חשוב להגיע לסכום הזה?

כי מעבר לסכום הזה יש מרחב תמרון אינסופי של המון אפשרויות בחירה בין תרגום הכספים לקצבה או משיכה חד פעמית פטורה ממס או כל מה שבניהם.

כדי להתאים את ההחלטה הנכונה צריך לפנות לייעוץ שיכול לחסוך המון כסף.

בייעוץ ניתן לבדוק למעשה את הנקודה האופטימלית במשחק שבין היוון פטור (קבלת כספים פטורים ממס היום על חשבון העתיד) לניצול הפטור מדי חודש.

מכאן חשיבות הסכום – עצם ההגעה ל – 4,418 ₪ מאפשרת את המשחק בין האפשרויות ויכולה לחסוך **לאנשים תשלומי מס מיותרים לחלוטין!!!!**

3.1. איזה סוגי קצבאות יש ומה ההבדל ביניהם?

ישנן לא מעט סוגי קצבאות כגון קצבת זקנה, קצבה מקרן פנסיה, קצבת נכות, קצבת אובדן כושר עבודה ועוד. חלק מהקצבאות פטורות ממס במלואן, חלקן פטורות ממס באופן חלקי, יש קצבאות המשולמות על ידי המוסד לביטוח לאומי ויש המשולמות על ידי חברות הביטוח. אם הצלחתם להתבלבל, הרשו לי לעשות לכם סדר בבלגן.

מהם סוגי הקצבאות הקיימים והאם צריך לשלם עליהם מס?

א. **קצבאות המתקבלות מביטוח לאומי** – קצבאות אלה פטורות ממס במלואן. מדובר בקצבאות כגון קצבת זקנה, קצבת נכות וקצבה לשאירים.

ב. **קצבת שאירים מקרן הפנסיה** – קצבה זו משולמת מקרן הפנסיה בעת פטירת העמית למי שמוגדר כשאיחו (בדרך כלל: בן זוג או ילדים). קצבה זו פטורה ממס עד 8,380 לחודש.

כל סכום מעבר לסכום הזה חייב במס לפי מדרגות המס.

ג. **פנסיה** – כל תשלום המשולם מקרן פנסיה, קופת גמל או חברת ביטוח. הסכום חייב במס לפי מדרגות המס לאחר שהורדנו ממנו את הפטור במידה ויש.

ניתן לקבל פטור על הפנסיה לפי המפורט בשאלה

ד. **קצבת אובדן כושר עבודה** – קצבה המשולמת על ידי חברת הביטוח או קרן פנסיה (בקרן פנסיה זה נקרא קצבת נכות). קצבה זו חייבת במס וזכאית לפטור כמו פנסיה.

ה. **קצבה המשולמת מאת מעביד** – גם קצבה זו חייבת במס וזכאית לפטור כמו פנסיה. כאשר מדובר בבעלי שליטה קיימת אפשרות למעביד לתבוע את ההוצאה הכהוצאה מוכרת במסגרת המגבלות הרשומות בסעיף 32(9) לפקודה.

32. מהי קצבת זקנה של ביטוח לאומי ? מי זכאי לקצבה? באיזה גיל?

קצבת זקנה מתקבלת מהמוסד לביטוח לאומי. מטרתה לאפשר מחיה למי שמגיע לגיל מבוגר. לאורך השנים הקצבאות הלכו ונשחקו וערכם הריאלי ירד למינימום.

מי זכאי לקצבת זקנה?

גבר

1. תושב ישראל מעל גיל 18.
2. עלה לארץ לפני גיל 62 – 60 (עפ"י תאריך הלידה בלוח א או חלק ג').

אישה

1. תושב ישראל מעל גיל 18.
2. עלה לארץ לפני גיל 62 – 60 (עפ"י תאריך הלידה בלוח א או חלק ג').
3. נולדה לאחר 01.01.1931

באיזה גיל ניתן לקבל קצבת זקנה?

בגיל פרישה – גיל הגבר 65 – 67 (עפ"י תאריך הלידה לוח א 1 חלק ב), גיל האישה 62.

סכום הקצבה הבסיסי עומד על 1,531 ₪. ניתן לקבל תוספות בגין בת זוג, ילדים ועוד.

הקצבה בגין תוספת עבור בת זוג עומדת על 2,301 ₪.

כמו כן – כל שנת ותק מעל 10 שנים מקבלים 2% נוספים לשנה עד מקסימום של 50% תוספת.

כלומר – יחיד עבד 40 שנה יקבל תוספת של 50% כך שקצבת הזקנה שלו תעמוד על 2,296 ₪.

3.3 האם באפשרותנו לדחות את קבלת קצבת זקנה?

באפשרותנו לבקש לדחות את קבלת קצבת הזקנה עד גיל 70 אצל גבר (אצל אישה זה בדרך כלל עד 70 אבל תלוי בשנת לידה), בעבור כל שנת דחייה המבוטח זכאי לתוספת של 5% לקצבה.

האם זה כדאי?

ההחלטה אישית ומותאמת למצבו של המבוטח, רצונותיו, בריאותו ועוד פרמטרים.

34. מהו מבחן ההכנסות של ביטוח לאומי מה משמעותו?

מי שהגיע לגיל פרישה וממשיך לקבל הכנסות ממשכורת מעסק או הכנסות פאסיביות, יצטרך לעבור את מבחן ההכנסות של ביטוח לאומי על מנת לקבל קצבת זקנה.

המשמעות היא שאם הוא מרוויח בתקופה זו יותר מהסכום שנקבע – לא יוכל לקבל קצבת זקנה עד שיגיע לגיל 70 (שבו קבלת הקצבה לא כפופה לתנאים).

מהו מבחן ההכנסות?

למי שהכנסתו מעבודה בלבד (שכיר ועצמאי)

ללא תלויים	57%	(5,394 ש"ח מ - 1.1.2016)
תלוי אחד	76%	(7,193 ש"ח מ - 1.1.2016)
כל תלוי נוסף	7%	נוספים
תלויים	-	בן זוג או ילד בתנאים מסוימים.

קיימים מבחנים נוספים בגין הכנסות פסיביות כגון: דמי שכירות, ריבית וכו'. כמו כן קיימת אפשרות לקבל קצבה חלקית גם למי שחרג מהתקרות.

מהן הכנסות שאינן נכללות במבחן ההכנסות?

הכנסה מקצבה (פנסיה) מהארץ ומחו"ל, הפרשי הצמדה על מלוות, פיקדונות ותוכניות חסכון אם פטורים ממס.

35. הידעתם כי ניתן למשוך כספי קצבה בתשלום חד פעמי מקור־פה לא משלמת לקצבה (קופת גמל לחסכון)

על מנת להקל על הציבור הוחלט לאפשר משיכת כספים מקופה לא משלמת לקצבה בסכומים לא גבוהים.

מה הסיבה לכך?

החל מ 2008 החיסכון הלך לקצבה בלבד. אצל חל מהאנשים לא הצטבר סכום משמעותי בקופה כך שלא ממש כדאי להם לתרגם אותו לפנסיה. מנגד - אם ימשכו אותו ישלמו 35% מס. לפיכך הוחלט שבתנאים מסוימים יאפשרו את המשיכה בפטור ממס.

מהם התנאים למשיכת סכום צבירה מזערי בפטור ממס?

1. סכום כל הכספים בכל הקופות לקצבה שברשותו (למעט כספים בקרן ותיקה) אינו עולה על סכום צבירה מזערי של 91,813 ₪.
 2. היחיד הגיע לגיל פרישה חובה (גיל 67 לגבר ואישה).
 3. היחיד אינו מקבל כל קצבה מקופת גמל אחרת (למעט קצבה מקופת גמל שהיא קרן ותיקה או קצבה בהסדר פנסיה תקציבית).
- לסיכום – מי שלא צבר מספיק כספים בקופות יוכל למשוך את הסכומים באופן חד פעמי ללא תשלום מס.

3.6 בהמשך לפטור על הפנסיה - הידעתם כי שיעורי הפטור על הפנסיה עלו ב - 2012 וימשיכו לעלות בעתיד?

אחוז הפטור על הפנסיה עומד כאמור על 49% בשנת 2012 הוחלט על הגדלת הפטור:

הגדלת אחוזי הפטור נועדה לפצות על ביטול המסלול ההוני (מ- 2008 ישנו מסלול קצבתי בלבד).

החל משנת 2012 עד (כולל) 2015 – שיעור פטור של 43.5%

החל משנת 2016 עד (כולל) 2019 – שיעור פטור של 49%.

החל משנת 2020 עד (כולל) 2024 – שיעור פטור של 52%.

החל משנת 2025 ואילך – שיעור פטור של 67%.

יש לקחת בחשבון את הגידול בפטור בכל תכנון פרישה שמתבצע כיון שיש לו חשיבות גדולה בקבלת ההחלטות שמתקבלות בנוגע למענק הפרישה.

לסיכום

37. למה פעולות אוטומטיות פוגעות בנו? למה חשוב לקבל ייעוץ אובייקטיבי? ממה צריך להיזהר?

עוזבים עבודה? בכל עזיבת עבודה אנו זכאים לפיצויי פיטורין, האוטומט של רובנו הוא למשוך את פיצויי הפיטורין, לחיות כאן ועכשיו, לקחת את הכסף לסגור את המינוס להגשים את טיול חלומנו או סתם לפצות את עצמנו על עוגמת הנפש הצפויה לנו בחיפוש העבודה הבאה.

אני רוצה לשבור את מיתוס האוטומט וללמד לחשוב.

הגיע אל"י בחור בגיל 42 שהחליט לשנות קריירה. הוא החליט לעזוב עבודה אחרי 11 שנים בתחום הכספים וללכת ללמוד לימודי רפואה משלימה. הוא קיבל פיצויי פיטורין.

האוטומט שלו היה למשוך את כל החלק הפטור ממס.

לאחר חשיבה הגענו למסקנה שעדיף לנצל רק חלק קטן מהפטור ולשלם מס על היתרה.

למה?

ביצענו פריסה של פיצויי הפיטורין לשנים הבאות. הפריסה מאפשרת לשלם מס על הפיצויים לפי ההכנסות שיהיו בשנים הבאות.

מכיוון שהיקף העבודה צפוי לרדת עקב לימודי הרפואה המשלימה שולם מס כולל בשיעור נמוך מאוד.

מה הרווחנו?

שינוי החוק בשנת 2012 גרם למהפכה גדולה ויצר קשר בין קבלת הפיצויים לבין קבלת הפנסיה העתידית.

החוק החדש קובע שניצול פטור על פיצויים ב - **32 השנים שקדמו לפרישה** (בדרך כלל בגיל 67 לגבר) מקטין את הפטור שמקבלים בפנסיה.

בנוסף מוטל "מס - קנס" בשיעור 35% מגובה המשיכה שמקטין את הפטור של הפנסיה.

על ידי פריסת הפיצויים שביצענו לא פגענו בעתיד שלנו, לא שילמנו "קנס" וזה לא עלה לנו כסף.

למעשה הרווחנו פעמיים - גם את ההווה וגם את העתיד.

מה המסקנה?

לא לעשות בחירות אוטומטיות.
צריך לחשוב, להתייעץ ולקבל את ההחלטות שנכונות לנו.

ממה צריך להיזהר?

ההחלטה לגבי הפרישה היא החלטה חשובה מאוד שתשפיע על העתיד שלנו. צריך להיזהר מאותם "גופים אובייקטיביים" שנותנים לנו הרבה פעמים ייעוץ שמשרת את האינטרסים שלהם.

מדובר **במנהלי הסדרים פנסיוניים למיניהם** שמקבלים החלטות בשבילכם מבלי שבכלל ניתנה לכם הזדמנות לחשוב ולתכנן טוב יותר את העתיד שלכם.

אני מציע לכל הפורשים לקבל ייעוץ אובייקטיבי שישקף את רצונותיכם והאינטרסים שלכם בלבד.

אני עומד לרשותכם כדי לקבל יחד אתכם את ההחלטות הנכונות, שיבטיחו לכם את המקסימום שאפשר לקבל מהכספים שעבורם עבדתם.

מה תקבל בעבודה איתי?

בעבודה איתי תקבל ייצוג + ליווי וכן גם הגשת דו"חות שנתיים בתקופה המתאימה.

התהליך כולל:

- ✓ פגישת יעוץ ראשונה להבנת הרקע וקבלת נתונים והצעת מחיר.
- ✓ פגישת יעוץ שנייה בה ניתן הייעוץ.
- ✓ ייצוג במשרדי השומה ו/או חברות הביטוח במידה ותבחר.
- ✓ טיפול נפרד בנושאים מורכבים כגון קצבה מוכרת.
- ✓ הגשת דו"חות שנתיים למס הכנסה.

קצת עליי

- ✓ רו"ח שמתמחה במיסוי פרישה, מיסוי יחידים וקופות גמל. עוסק בייעוץ לפורשים.
- ✓ בעלים משותף של היחידה ללימודי חוץ של הקריה האקדמית אונו.
- ✓ מרצה בכיר במיסים באוניברסיטת בר אילן במסלול ראיית חשבון.
- ✓ מחבר ספר הבחינות של חשבי שכר – הכנה למבחני לשכת רו"ח.
- ✓ חבר בצוות המומחים של חברת חשבים.
- ✓ בעברי עבדתי 10 שנים במס הכנסה.

אז מה שנותר הוא לבדוק אם מגיעים לך כספים שיעזרו ללממש את החלום

אתה מוזמן לפנות אליי לייעוץ בפלאפון 050-2218303

או באמצעות המיל eyal@eyalmen.co.il

כמות המידע שיש להכיל כשפורשים מהעבודה היא עצומה. המידע הזה גורם להרבה בלבול. מניסיון בליווי של עשרות פורשים יש בי את ההבנה שככול שתגיעו לנקודת הפרישה עם כמות המידע הרבה ביותר, ככה יקל עליכם תהליך קבלת ההחלטות בנקודה חשובה זאת. קבלת החלטות לא נכונות יכולה לעלות הרבה מאוד כסף. כל טעות יכולה להשפיע על רווחה של הפורש עד סוף ימי חייו. לכן החלטתי להרים את הכפפה ולתת לכם מתנה מיוחדת. ביחד עם יועצת המס ליאת ארמי הכנו לכם תקציר ובו מענה ל 37 השאלות החשובות ביותר שפורש צריך לדעת לפני שהוא מבצע פעולה.

במידה ואתה פורש כרגע מעבודה ואתה רוצה להתייעץ עמי אתה מוזמן להתקשר אלי ולקבוע פגישת ייעוץ

או באמצעות המייל
eyal@eyalmen.co.il

בטלפון
050-2218303

אני עומד לרשותכם כדי לקבל יחד אתכם את ההחלטות הנכונות, שיבטיחו לכם את המקסימום שאפשר לקבל מהכספים שעבורם עבדתם.

אז מה שנותר הוא לבדוק אם מגיעים לך כספים שיעמרו לממש את החלום